

Вибір щодо безпеки Інтернету в публічних бібліотеках

Яким чином повинно регулюватися використання Інтернету задля отримання загальної користі?

Автор: Крейг С. Патерсон

у редакції від 31.08.2005

Висловлюємо вдячність доктору Крейгу С. Патерсону за люб'язно наданий дозвіл перекласти та розповсюдити цю статтю серед українських бібліотекарів.

We extend our gratitude to Dr. Craig S. Paterson for kindly granted permission to translate and distribute this article among Ukrainian librarians.

Вступ

Інтернет у буквальному сенсі слова змінив наш світ за дуже короткий час, і швидкість подальших інновацій дедалі підвищується. І хоча він вніс дуже позитивні зміни до нашого життя, надаючи майже необмежений доступ до інформації, він також викликав занепокоєння батьків, освітян і громадських лідерів, оскільки сайти порнографічного змісту, веб-сторінки, які містять агресивні промови, і терористичні матеріали також стали більш доступними і дедалі ширше розповсюджуваними.

Тема Інтернету також обговорюється в окрузі Солано, і одним із важливих аспектів обговорення є фільтрування змісту веб-сайтів під час надання доступу до Інтернету. Деякі люди висловлюють занепокоєння з приводу мимовільного або випадкового відвідування загрозованих веб-сайтів

дітьми у бібліотеці і висловлюють побажання встановити фільтри на комп'ютери, призначені для громадського користування. Інші особи висловлюють впевненість у дієвості чинних правил і сподіваються, що вільний доступ до Інтернету не буде обмежений. А інші групи осіб воліють мати широкий вибір щодо питання доступу до Інтернету у бібліотеках з тим, щоб кожен міг отримати те, чого він потребує і бажає. Більшість погоджується з тим, що громадськість потребує звісного почуття захищеності стосовно змісту Інтернет-матеріалів, але як цього досягти?

Інтернет являє собою легкий і недорогий для користувачів спосіб обмінюватися, розповсюджувати і продавати інформацію. Користувачі інформації платять за створення цілковито нових комунікаційних систем, поєднуючи Інтернет з телебаченням, радіо, друкованими матеріалами і телефоном.

Але, з іншого боку, Інтернет – це кордон без чітких правил або навіть культурних норм. Питання сексуального характеру, насильства, конфіденційності та свободи слова належать до найбільш складних соціальних питань, і зараз американці повинні знову приділити їм увагу, зважаючи на нову, більш динамічну форму розповсюдження цих матеріалів через мережу Інтернет.

Переваги Інтернету є безсумнівними. Журнал Time зазначає мережу Інтернет серед п'яти найважливіших інновацій ХХ ст. Завдяки Інтернету світові новини надходять до наших комп'ютерів із швидкістю світла. Медична інформація, яка допомагає врятувати життя, є доступною для осіб, що мають низькі доходи або живуть відокремлено від суспільства. Електронна пошта налагоджує зв'язок між людьми у всьому світі та допомагає спілкуватися сім'ям і друзям у розлуці. Значна кількість веб-сайтів має своїм пріоритетом робити дослідження більш ефективним за допомогою простої пошукової системи «google». Протягом наступних декількох років майже мільйон книжок буде доступним для пошуку он-лайн і скачування з веб-сайтів.

Водночас Інтернет викликає дедалі більше хвилювань, і деякі його матеріали розповсюджуються дедалі настирніше. Мимовільне відкриття електронного листа з порнографічного сайту може спричинити появу на екрані великої кількості вікон з непристойними фотографіями, які важко зачинити і позбутися них одразу. У розділах чату (миттєвого електронного спілкування) люди можуть, самі не підозрюючи цього, розпочати спілкування зі злочинцями і сексуальними маніяками. До того ж Інтернет став ефективним

інструментом вербування осіб агресивними угрупованнями і терористами. Ці питання викликають стурбованість, оскільки ще й досі незрозуміло, якими будуть наслідки цього впливу порнографії, насильства і пропаганди агресивних промов у довготривалій перспективі, особливо у випадку дітей.

Члени Ради округу Солано одностайно погодилися провести серію публічних форумів з метою зібрання додаткових думок, точок зору та ідей на тему фільтрування змісту веб-сайтів під час надання доступу до Інтернету у публічних бібліотеках округу Солано. Тож, яким чином повинен регулюватися Інтернет задля отримання загальної користі?

Підхід 1: Захист за допомогою фільтрування змісту веб-сайтів

«Картина варта тисячі слів».

китайське прислів'я

Друковані видання на бібліотечних полицях не містять матеріалів порнографічного змісту, літератури, що розпалює ворожнечу, та терористичної пропаганди, отже така інформація не повинна бути доступною через Інтернет на бібліотечних комп'ютерах. Захист від непристойних фотографій і агресивної літератури є важливим, і фільтри змісту веб-сайтів можуть представляти істотний рівень захисту бібліотечних комп'ютерів. Порнографічні фотографії або сцени насильства бентежать багатьох людей, особливо, коли ці образи з'являються зненацька у місці, яке повинно бути безпечним. Ефект від побаченого може бути такий, як зазначає вищезгадане китайське прислів'я - ці образи

викликають неприємні почуття, і часто вони надовго залишаються в пам'яті осіб. До того ж історія доводить, що агресивна література має могутній вплив, і громадське благоденство перебуває під загрозою, якщо їй дозволяється циркулювати вільно. Громадськість заслуговує мати стабільні та гідні стандарти вибору бібліотечної інформації, включаючи інформацію зі світових веб-сайтів. Фільтри змісту Інтернет-сайтів надають технологічний захист проти технологічних загроз.

- Деякі можливі заходи:

- Встановити фільтри змісту веб-сайтів на всі комп'ютери з метою захисту громадськості від загрозованих матеріалів (за таким саме принципом, як вірусні фільтри захищають комп'ютери від хакерів (комп'ютерних піратів))
- Вибирати фільтри змісту веб-сайтів, які відповідають стандартам друкованих видань - так чином ніхто не матиме побоювань щодо безпеки Інтернету, заходячи до бібліотеки
- Роз'яснити відвідувачам бібліотеки за допомогою друкованих матеріалів, занять та приватних уроків, яка інформація є доступною, а яка ні, з тим, щоб кожен розумів причини встановлення фільтрів і знав, що робити, якщо доступ до певного сайту буде обмежено.
- Обирати фільтри із легкою і швидкою функцією «відключення» для того, щоб

бібліотечні працівники могли оперативної допомогти особам, які виконують пошук дозволених матеріалів, і останні відчували мінімальні незручності

- Встановити центральну моніторингову систему для того, щоб бібліотечний волонтер або працівник міг одночасно спостерігати, які веб-сайти відвідують всі користувачі бібліотечних комп'ютерів.

- Прихильники цього підходу можуть сказати:

- Бібліотечні працівники можуть присвятити більше часу своїй безпосередній роботі, менше відволікаючись і зазнаючи менше збентеження – бібліотекарі не повинні бути «поліцейськими змісту Інтернет-сайтів»
- Батьки переконуються у тому, що бібліотеки підтримують і поважають ті цінності, яким вони навчають своїх дітей, якщо однакові стандарти застосовуватимуться до всіх матеріалів
- Громадяни матимуть більше впевненості у тому, що кошти, які вони сплачують у формі податків, використовуються у бібліотеці належним чином.

- Противники цього підходу можуть сказати:

- Фільтри можуть бути неефективними – вони можуть дати невірне

відчуття безпеки користувачам і змусити їх відчувати свою провину, якщо фільтр не виконуватиме свою функцію правильно і дозволить доступ до небезпечних сайтів

- Купівля фільтрів змісту веб-сайтів, технічна допомога і додаткова увага з боку бібліотечних працівників для того, щоб відключати функцію фільтрів у певних випадках, може чимало коштувати платникам податків
- Невелика група людей отримає змогу приймати рішення за всіх, а бібліотекарі не повинні робити «батьківський вибір» замість громадськості.
- Вірогідне компромісне рішення:
 - «Можливо, я би погодився на фільтри змісту веб-сайтів, якби я був упевнений в тому, що мені завжди швидко буде надана допомога по відключенню функції фільтрів, у разі якщо вони безпідставно обмежують мій пошук».

Підхід 2: Доступ до важливої інформації

«Інформація – це валюта демократії»

Томас Джефферсон

Інтернет-фільтри дозволяють невеликому числу людей обмежувати інформацію для всіх. Вільний і необмежений доступ до інформації є важливим для будь-якої демократії, і він повинен бути гарантованим Першою

поправкою до Конституції Сполучених Штатів Америки. Інформація, необхідна для прийняття критично важливих життєвих рішень, інколи є дуже особистою. Її елементи можуть збиратися з багатьох джерел, щоб потім об'єднатися і утворити базу для прийняття важливого рішення. Без вільного доступу до інформації прийняття критично важливих рішень тягне за собою серйозні наслідки для особистого, громадського і глобального благополуччя. Інтернет-фільтри можуть діяти як невидимі цензори, обмежуючи інформаційних пошук секретними критеріями того, що є прийнятним і що не є ним. У деяких випадках людина може не усвідомлювати того, що фільтр не дозволив деяким веб-сайтам з'явитися у списку відповідей на її запит. Місія публічних бібліотек має полягати, в першу чергу, у наданні вільного і відкритого доступу до інформації без будь-якого технологічного втручання.

- Деякі можливі заходи:
 - Не фільтрувати зміст будь-яких Інтернет-сайтів на будь-якому комп'ютері – діють чинні правила, які забороняють перегляд порнографічних матеріалів та інших небезпечних матеріалів, і тим, хто ігнорує ці правила, буде тимчасово відмовлено у доступі до Інтернету
 - Підвищити рівень відповідальності користувачів відповідним чином – висунути вимогу згоди користувача на доступ до Інтернету, отже, ця особа повинна отримати читацький квиток, повинна погодитися із бібліотечними правилами і

- чітко розуміти наслідки порушення цих правил перед тим, як почати користуватися Інтернетом
- Бібліотечні працівники або волонтери повинні приділяти більше уваги і часу, роз'яснюючи чинні правила відвідувачам і контролюючи використання Інтернету на предмет відповідальності відвідувачів
 - Зробити процедуру повідомлення бібліотечним працівникам про порушення правил користування Інтернетом легкою і анонімною
 - Проводити заняття і надавати друковані матеріали з метою допомогти дорослим використовувати Інтернет відповідально, а також допомогти батькам, які контролюють використання Інтернету своїми дітьми.
- Прихильники цього підходу можуть сказати:
 - Цензура може зашкодити демократії, а Інтернет-фільтри – це цензура, отже вони не повинні використовуватися
 - Фільтри не повинні встановлюватися, оскільки люди можуть соромитися просити бібліотечних працівників відключити систему фільтрів і дозволити їм доступ до особистої і делікатної інформації. Таким чином, вони просто
 - не отримають необхідної інформації
 - Останні удосконалення бібліотечних правил і практики швидко відповідають на громадські запити додаткового захисту – не фільтри вирішать проблему, а люди, які працюють разом над вирішенням проблеми.
 - Противники цього підходу можуть сказати:
 - Без певної кількості фільтрів кожен продовжує бути під загрозою впливу небезпечних матеріалів
 - Контролювання образів на екранах комп'ютерів є досить складним, але запровадження обмежень доступу до веб-сайтів агресивної або терористичної тематики є майже неможливим – бібліотечні працівники не можуть услідкувати за всім
 - Гроші платників податків ніколи не повинні використовуватися для надання доступу до порнографії, літератури, що розпалює ворожнечу, або терористичної пропаганди – фільтри дають платникам податків більше впевненості.
 - Вірогідне компромісне рішення:
 - «Можливо, я би погодився на фільтри змісту веб-сайтів, якби я був упевнений в тому, що удосконалення правил ефективно захистить невинних людей від небезпечних матеріалів».

Підхід 3: Можливості постійного навчання

«Ніколи не припиняйте вчитися;
обсяг знань подвоюється кожні
чотирнадцять місяців»

Ентоні Дж. Д'Анжело,

Екзаменаційний зошит

Бібліотеки можуть знайти компроміс, встановивши дуже суворі фільтри змісту Інтернет-сайтів на одних комп'ютерах і зовсім не встановлюючи фільтри на інших, – концепція постійного навчання передбачає наявність більшого числа можливостей і більшої поваги. У XXI ст. навчання є надзвичайно важливим для всіх людей, в незалежності від віку та інтересів. Швидкий темп змін на глобальному ринку кидає виклик нашій традиційній освітній системі. Публічні бібліотеки можуть обрати стратегію постійного навчання з метою надання допомоги громадянам всіх вікових категорій пристосовуватися до змін у професійному середовищі і створення динамічного процесу вдосконалення і перегляду існуючих правил. Бібліотека може бути першим місцем доступу до знань для початківця, може створити безпечне і зручне середовище для навчання, сприятливе для людей різного віку, інтересів і освітнього рівня.

- Деякі можливі заходи:

- Встановити фільтри змісту Інтернет-сайтів на більшості комп'ютерів, використовуючи різні тлумачення поняття «небезпечний матеріал»;

зовсім не встановлювати фільтри на деяких комп'ютерах і продовжувати контролювання використання комп'ютерів на предмет відповідальності відвідувачів бібліотечними працівниками у межах правил бібліотеки

- Розробити більше довідників рекомендованих веб-сайтів і включити до них ширший спектр тем для навчання і дослідження, розрахований на осіб різних вікових категорій та інтересів
- Створити динамічний та інтерактивний процес частих і регулярних удосконалень можливостей фільтрування, які ж відповіддю на нові технологічні загрози постійному навчанню і громадському благополуччю
- Пристосувати можливості бібліотечного приміщення до різноманітних потреб – створити відкриті осередки навчання, де використовуватимуться комп'ютери із суворими фільтрами, та встановити екрани, захищені від зчитування інформації сторонніми особами, на всі комп'ютери, де фільтри відсутні
- Розташувати місця для роботи на комп'ютері у захищеному осередку з метою надання спеціального доступу дітям, які приходять разом із батьками. Це дозволить батькам

вирішувати, який саме рівень фільтрування вони бажають, і сприятиме відповідальному пошукові інформації, що перетвориться на процес постійного навчання.

- Прихильники цього підходу можуть сказати:

- Широкий спектр можливостей фільтрування може підвищити рівень впевненості громадськості у тому, що бібліотеки дійсно є місцями постійного навчання, у яких навчальне середовище відповідає навчальним потребам
- Дорослі хочуть, щоб до них ставилися як до дорослих – цей підхід підвищує рівень батьківської і особистої відповідальності і водночас дозволяє досягти підвищеного захисту від небезпечного матеріалу
- Це дозволяє довести, що бібліотека призначена не тільки для дорослих або тільки для дітей.

- Противники цього підходу можуть сказати:

- Яке число варіантів є достатнім? Спроби дати

відповідь на це запитання розпочинають коштовний і тривалий процес визначення, коли кожен може висунути свою спеціальну вимогу

- Бібліотечні працівники все одно повинні будуть витратити багато часу, направляючи відвідувачів до відповідних комп'ютерів, а потім контролюючи використання Інтернету на всіх машинах
- Потрібно єдине правило перегляду матеріалу у публічній бібліотеці для того, щоб кожному були зрозумілі вимоги, і громадськість мала впевненість у безпеці Інтернет-матеріалів.

- Вірогідне компромісне рішення:

- «Можливо, я би погодився на варіації у виборі фільтрів змісту веб-сайтів, якби я був упевнений в тому, що відвідувачам завжди допоможуть знайти найбільш прийнятний для них варіант».